

Karnaistenkorven luontopolku

1. Karnaistenkorpi on metsän sydän
2. Lehtipuut ja niiden asukit
3. Mistä tuntee monimuotoisen metsän?
4. Marjamättäitä ja sieniapajia
5. Tikkojen jäljillä
6. Lampi rantoineen täynnä elämää
7. Pehmeät sammalmättäät
8. Kasvit kertovat kasvupaikasta
9. Sarvipäitä ja tassunjälkiä
10. Suot metsän keskellä
11. Kallioita ja jyrkäniteitä
12. Karnaistenkorpi osana ekologista verkostoa

Kuvat: Laura Ahopelto

*Karnaistenkorven
metsät ovat saaneet
kasvaa rauhassa moni-
muotoisiksi luonnonmetsiksi
tarjoten elinympäristöjä
lukuisille eliölajeille.*

Karnaistenkorpi on metsän sydän

Karnaistenkorpi on Lohjan laajimpia yhtenäisiä metsäalueita. Alue on luonnonoloiltaan vaihtelevaa. Luontopolun varrella tulet näkemään komeiden kuusimetsien lisäksi reheviä korpia, karuja kallioita sekä lampia suoreunuksineen.

Vaihtelevien elinympäristöjen ansiosta alueelle on kehittynyt myös monimuotoinen lajisto kasveista nisäkkäisiin ja alue on myös monen uhanalaisen lajin elinympäristöä.

Uhanalaisia alueella esiintyviä lajeja ovat muun muassa kalliokeuhkojäkäle, töyhtötiainen ja liito-orava.

Pidä liikkuessasi kaikki aistit valppaina – montaa metsien eläinlajia ei välttämättä kuule tai näe, mutta ne tarkkailevat kulkijoita sivusta.

**Karnaistenkorven
luontopolku**

Lue lisää Karnaistenkorvesta!
More information in English.

LOHJA
Järvikaupunki

Kuva: Janne Mankinen / Vastavalo.net

Lehtipuut ja niiden asukit

Kuuletko, kuinka haapa havisee tuulessa tai tuoksuuko koivun lehdet?

Monimuotoisessa metsässä havupuiden joukossa kasvaa kookkaita haapoja, koivuja ja muita lehtipuita. Nämä ovat tärkeitä puita monelle metsälajille, jotka käyttävät niitä pesäpuina tai etsivät niistä ravintoa.

Nappisilmäisen liito-oravan suosikkipuuna on haapa. Liito-orava pesii tyypillisesti käpytikan nakertamissa haavankoloissa. Liito-oravalle sopii myös tavallisen metsäoravan rakentama risupesä, jollaisen voi löytää yleensä kuusesta. Liito-orava ruokailee mieluiten haavan tai lepän silmuja ja lehtiä. Se tarvitsee kookkaita puita liikkuaan liitämällä puusta puuhun.

Tiesitkö, että liito-orava on yöeläin ja sitä näkee vain harvoin päivän valossa?

Keväisin ja kesäisin liito-oravaemon tai sen poikasia voi nähdä myös päivään aikaan, sillä vuodenaika on niille aktiivisinta aikaa pesimäpuuhien ja uuden opettelun äärellä.

**Karnaistenkorven
luontopolku**

Lue lisää Karnaistenkorvesta!
More information in English.

LOHJA
Järvikaupunki

Käävillä ja sienillä on tärkeä rooli osana metsän ekosysteemiä, sillä ne hajottavat puuaineista uudelleen kiertoon.

Kuvat: Laura Ahopelto

Mistä tuntee monimuotoisen metsän?

Ympärille katsoessasi voit havaita monia merkkejä, jotka kertovat, että olet monimuotoisessa ja lähes luonnontilaisessa metsässä.

Ensiksi huomaat suuret kuuset ja niiden joukossa lehtipuut. Kallioiden päällä kasvaa paikoin kilpikaarnaisia vanhoja mäntyjä. Seuraavaksi voit huomata maassa makaavat tai pystyyn kuolleet lahopuut. Kaiken pohjalla vanhoissa metsissä on paksu ja pehmoinen sammalkerros, joka kutsuu kellahtamaan.

Karnaisissa puusto on paikoin yli 100 vuotta vanhaa. Vanhojen puiden seurassa kasvaa nuorempia puita, jotka odottavat aikaansa päästä kurottamaan korkeuksiin. Kuolleissaan puista jää jäljelle lahopuuta, mikä takaa sen, että metsän kiertokulku jatkuu. Lahopuu on tärkeä kasvualusta monille metsän eliöille, kuten sienille, sammalille ja hyönteisille, jotka taas tuottavat ravintoa muulle metsän eliöstölle.

**Karnaistenkorven
luontopolku**

Lue lisää Karnaistenkorvesta!
More information in English.

LOHJA
Järvikaupunki

*Kimalaiset ovat
luonnon tärkeitä
työläisiä.
Ne pölyttävät
kasveja.*

*Karnaisten-
korvessa on
hyvät mustikka-
apajat!*

Herkkutatti
*on nimensä mukai-
sesti metsiemme
herkullisimpia
sieniä.*

Marjamättäitä ja sieniapajia

Loppukesästä metsät täyttyvät marjastajista ja sienestäjistä. Parhaimpia apajia ei tietenkään kerrota muille, mutta Karnaistakin voi poimia ämpärin täydeltä mustikoita, suppilovahveroita tai onnekkait vaikkapa herkkutatteja.

Se, mitä ihminen ei kerää, ei kuitenkaan mene hukkaan, sillä moni metsälaji käyttää ravintonaan metsien marjoja ja sieniä. Esimerkiksi teeri syö mustikoita, kun taas oravat ja metsäkauriit napostelevat muun ravinnon ohessa sieniä.

Tiesitkö, että myös metsissä pölyttäjähyönteiset ovat tärkeitä?

Ilman pölyttäjiä mustikan kukista ei synny mustikoita.

**Karnaistenkorven
luontopolku**

Lue lisää Karnaistenkorvesta!
More information in English.

LOHJA
Järvikaupunki

Yleisimpiin
tikkalajeihin
kuuluvan **käpytikka-
koiraan** tunnistaa
kirkkaan punaisesta
alaperästä ja
niskasta.

Tikan
naputtama puu.

Kuvat: Janne Kekäläinen / Vastavalo.net, Lohjan ympäristönsuojelu

Tikkojen jäljillä

Metsä kuhisee lintuja. Vaikka mitään ei välttämättä näy, erityisesti keväisin linnunlaulukkuoro kaikuu metsän siimeksessä. Äänten lisäksi voit havaita muitakin merkkejä linnuista eri puolilta metsää. Oletko nähnyt Karnaistenkorvessa esimerkiksi tikkojen jälkiä?

Tikat tekevät yleensä pesänsä nakertamalla kolon esimerkiksi haavankäävän lahottamiin vanhoihin haapoihin. Tikat myös etsivät ravinnokseen hyönteisiä nakuttamalla lahoja puita.

Tiesitkö, että kustakin tikkalajista lähtee erilainen rummutusääni ja naputuksesta jää omanlaisensa jälki puuhun?

Käpytikka naputtelee puun runkoa järjestelmällisesti riveittäin. **Pohjantikalla** on tapana kuoria kuusen kaarnaa päästäkseen käsiksi rungon tarjoamiin herkkuapajiin. **Valkoselkätikan** jäljiltä runkoon jää syvä suppilomainen reikä. **Palokärki** sen sijaan tekee hurjan näköistä jälkeä ja saattaa pistää osan runkoa pieniksi pirstaleiksi.

**Karnaistenkorven
luontopolku**

Lue lisää Karnaistenkorvesta!
More information in English.

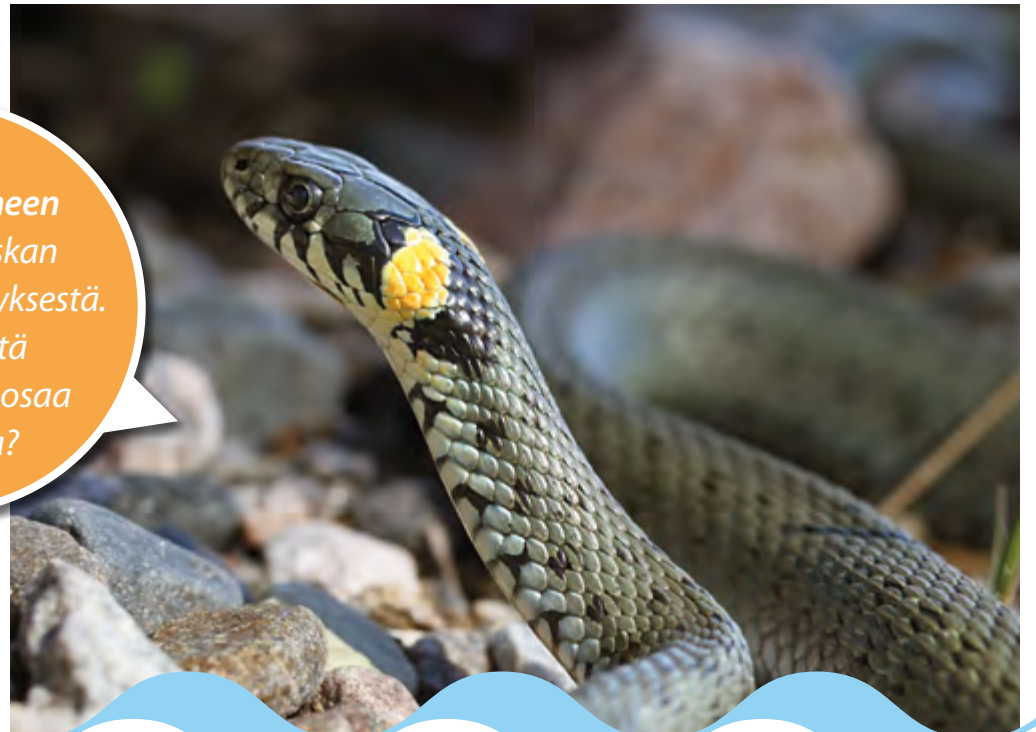
LOHJA
Järvikaupunki

Ahvenalampea
reunustaa kesäisin
vihreänä loistava
suoreunus.

Toisin kuin
muutoin melko
samannäköisellä
kuikalla, kaakkurilla
on punertava
kaula.

Rantakäärmeen
tunnistaa niskan
keltaisesta värityksestä.
Tiesitkö, että
rantakäärme osaa
myös uida?

Lampi rantoineen täynnä elämää

Karnaisissa on kaksi lampea, joista edessäsi on nyt Ahvenalampi.

Ahvenalampi on karu erämaalampi, jonka suurin syvyys on vain pari metriä.
Lampi on tärkeä paikka monelle Karnaistenkorven asukille.

Kesäaikaan lammella voi joskus nähdä punakaulaisen kaakkurin uiskentelemassa. Lampea ympäröi soinen reunavyöhyke, joka kuhisee elämää. Soilla kasvavan suopursun huumaan tuoksun tuntee varmasti jokainen. Lammen rannoilla voit tavata kesäisin rantakäärmeen tai sisiliskon köllöttelemissä auringossa ja perhosia lentelemässä suokukasta toiseen.

**Karnaistenkorven
luontopolku**

Lue lisää Karnaistenkorvesta!
More information in English.

LOHJA
Järvikaupunki

Seinäsammal

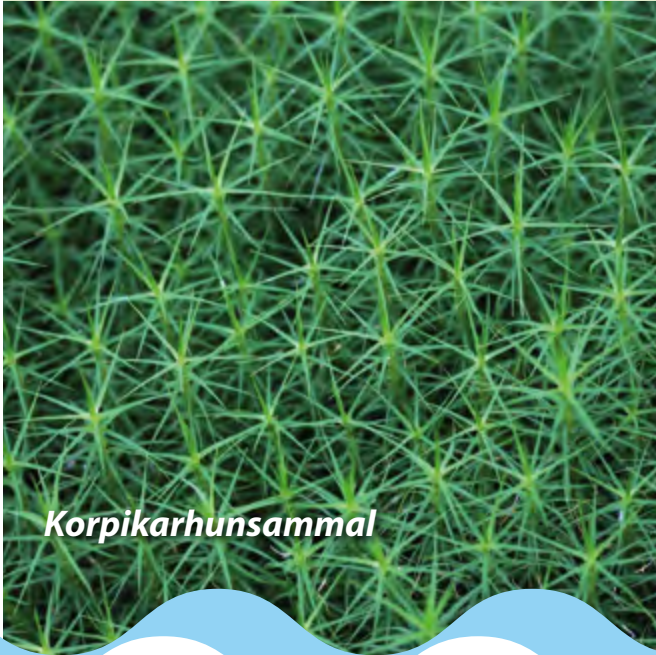

Metsäkerrossammal

Okarahkasammal

Korpikarhunsammal- ja rahkasammalmättäät kertovat soistumisesta. Rahkasammalista yksi helpoiten tunnistettavia lajeja on **okarahkasammal**, joka on piikikkään näköinen. Korpikarhunsammal tekee pehmeän näköisiä mättäitä.

Korpikarhunsammal

Lahokaviosammal

Sulkasammal

Lahokaviosammal ja sulkasammal ovat vanhojen metsien lajeja. Kirkkaan vihreä sulkasammal on helppo tunnistaa. Lahokaviosammal kasvaa lahoilla maapuilla ja kannoilla.

Pehmeät sammalmättäät

Metsänpohja on monenkirjavan sammalkerroksen peitossa. Sammalet valtaavat aikanaan myös kaatuneet puunrungot ja kallioseinämät.

Sammalia on monen värisiä ja muotoisia. Ne kertovat kasvupaikan ravinteisuudesta ja kosteudesta. Sammalilla on koko ekosysteemin kannalta tärkeitä tehtäviä. Ne muun muassa pidättävät vettä ja muodostavat uutta kasvualustaa muuttuessaan turpeeksi. Erityisesti rahkasammalten merkitys on valtaisa – rahkasammalpeitteiset suot ovat tärkeitä hiilinieluja.

Kyykisty katsomaan, miten hieno oma maailmansa sammalista muodostuukaan!

**Karnaistenkorven
luontopolku**

Lue lisää Karnaistenkorvesta!
More information in English.

LOHJA
Järvikaupunki

Vanamo kukkii vaaleanpunaisena kangasmetsän pohjalla ja tekee suikertavia kasvustoja.

Voimakkaasti tuoksuvan **suopursun** löytää yleensä rämeiltä. Sen tunnistaa helposti myös neulamaisista lehdistä ja puumaisesta varresta.

Korpi-imarre on nimensä veroisesti korprien laji. Sen tunnistaa parhaiten jämäkästä varresta ja lehtien muodosta.

Raate elää kosteilla paikoilla, kuten lampien rannoilla tai rehevissä korvissa. Raatteen tunnistaa helposti lehdistä, joita on kolme. Kukkavarteen muodostuu kukinnan jälkeen punaiset hedelmät.

Sudenmarja on lehtomaisten elinympäristöjen laji, joka on helppo tunnistaa neljästä isosta lehdestä. Sudenmarja on myrkyllinen.

Kanerva kukkii violeitin kukkasin kalliometsissä.

Kuvat: Laura Ahopelto

Kasvit kertovat kasvupaikasta

Kasvillisuus kertoo luontotyyppistä – oletko nyt kenties kangasmetsässä, lehdossa vai suolla? Kussakin kasvupaikassa on omanlaisensa kasvilajisto, joka on muodostunut sen mukaan, miten ravinteikas, kostea tai kuiva, valoisa tai varjoisa elinympäristö on tarjolla.

Moni kasveista on helppo tunnistaa ilman kukkaakin. Tällöin tärkeimpiä tunnusmerkkejä ovat kasvin lehdet, kasvutapa ja kasvupaikka.

Tunnistatko oheisten kuvien lajit, entä kuinka monta kuvien kasveista huomaat reitin varrella?

**Karnaistenkorven
luontopolku**

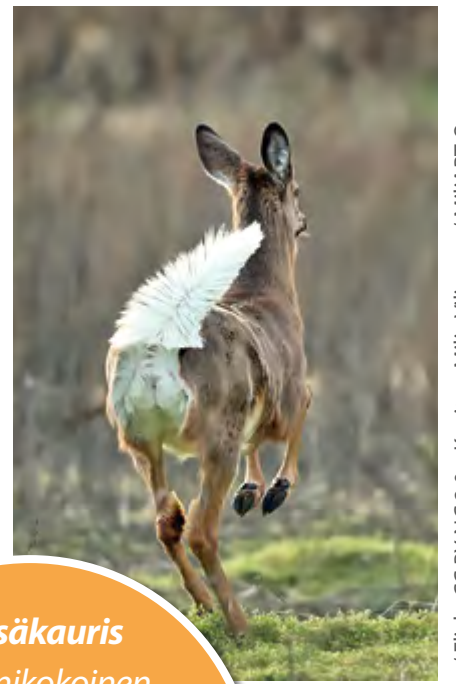
Lue lisää Karnaistenkorvesta!
More information in English.

LOHJA
Järvikaupunki

Tupsukorvaisen
ilveksen näkee
hyvin harvoin, mutta
tassunjälkiin voi
törmätä.

Metsäkauris
on pienikokoinen
ja lähes hännätön.
Valkohäntäkauriilla on
puolestaan pitkä häntä,
josta se on helppo
tunnistaa.

Uroshirville
kasvaa komeat
sarvet.

Sarvipäitä ja tassunjälkiä

Jos olet oikein onnekas, saatat nähdä Karnaistenkorvessa vilauksen hieman isommastakin eläimestä, kuten hirvestä, kauriista ja jopa ilveksestä.

Hirvi on Suomen suurin nisäkäs. Sarvipäinen uroshirvi on reilusti yli kaksi metriä korkea ja voi painaa pienen henkilöauton verran! Pienempiä Karnaistenkorven sarvipäitä ovat metsäkauris ja valkohäntäkauris. Valkohäntäkauris on metsäkaurista kookkaampi ja pidempihäntäinen – se lukeutuu myös vieraslajeihin eikä kuulu luontaisesti Suomen luontoon.

Karnaistenkorvessa tiedetään asustavan myös ilveksiä, mutta kissaeläiminä ne liikkuvat hipihiljaa ja pysyvät näkymättömissä poissa ihmisten kulkureiteiltä. Helpoiten ilveksen läsnäolon voikin todeta lumisina talvina, jos törmää sen tassunjälkiin.

**Karnaistenkorven
luontopolku**

Lue lisää Karnaistenkorvesta!
More information in English.

LOHJA
Järvikaupunki

Rämeiden valtapuu on **mänty**, mättäiden välissä kasvaa **tupasvillaa** ja mättäillä **suopursua**. Karnaisissa rämettä esiintyy pienialaisesti lampien rantavyöhykkeillä.

Rämerahkasammalen latvus on pallomainen ja sen väritys vaihtelee vihreästä punertavaan. Kuvan ruskeat pallukat ovat **sammalen itiöpesäkkeitä**.

Korporahkasammal on vihreä ja latvus tähtimäinen.

Raate ja **raahasammalet** kasvavat mattona korven pohjalla. Suurin osa Karnaisenkorven pienistä soista on korpia.

Kuvat: Laura Ahopelto

Suot metsän keskellä

Metsän keskellä on monin paikoin edessä näkyvän kaltaisia korpilaikkuja. Kalliopainanteisiin ja purolaaksoihin syntyvät suolaikut ovat osa luonnon ekosysteemiä ja tärkeitä luonnon monimuotoisuudelle, sillä ne tarjoavat erilaisia elinympäristöjä metsän rinnalle.

Tiedätkö muuten, mikä ero on korvella ja rämeellä?

Tarkastele soiden puustoa, kasvillisuutta ja sammalkerrosta. Korvet ovat tyypillisesti kuusi- tai lehtipuuvaltaisia ja kasvilajistoon kuuluu ruohovartisia lajeja, kuten raatetta, vehkaa, terttualpia ja maariankämmekkää. Rämeet ovat karumpia, valtapuu on yleensä mänty ja rämemättäillä viihtyvät monet varpukasvit, kuten suopursu ja juolukka. Molemmilla on myös omat tyypilliset rahkasammalensa, jotka kertovat suon ravinteisuudesta.

Korpien ja rämeiden lisäksi erilaisia suotyypppejä ovat erittäin ravinteikkaat lettosuot, lähteiköt ja luhdet sekä avoimet nevat. Nevaa esiintyy Karnaisissa muun muassa Ahvenalammen rannoilla.

**Karnaistenkorven
luontopolku**

Lue lisää Karnaistenkorvesta!
More information in English.

LOHJA
Järvikaupunki

Kalliossa näkyvät raot ovat **kiven murtumispintoja**. Keskenään samansuuntaiset, systemaattiset raot muodostavat **rakoparven**, kuten tässä kallioseinämässä.

Kallio on lohkeillut kulmikkaissa palasissa.

Kuvat: Lohjan ympäristönsuojelu, Oona Hillgen

Kallioita ja jyrkän teitä

Karnaistenkorvessa voi havainnoida myös jääkauden jälkiä.

Alueen vaihtelevat pinnanmuodot ovat syntyneet rapautumisen ja kulutuksen seurauksena sekä mannerjään suuntaisiaan laaksoja laajentamalla. Luontopolun maasto on hyvin kumpuilevaa ja kallioista, ja alueella kulkee koillis-lounaissuuntainen murrosruhjelinja, joka näkyy maisemassa lampina ja jyrkkäseinäisinä laaksoina.

Viereiseen kallioseinämään on muodostunut erikokoisten neliön ja suorakulmion muotoisten kuvioden verkko. Tällainen kallioperän rakoilu on yleistä, mutta harvoin yhtä säännöllistä kuin tässä nähtävässä kalliossa.

**Karnaistenkorven
luontopolku**

Lue lisää Karnaistenkorvesta!
More information in English.

LOHJA
Järvikaupunki

Kuvat: Oona Hillgen, Lohjan kaupunki

Karnaistenkorpi osana ekologista verkostoa

**Monin paikoin Karnaisissa unohtaa, että metsä sijaitsee moottoritien päällä.
Kallioiden ja metsien notkelmissa on hiljaista ja
luonnonrauhasta saa nauttia paitsi ihmiset, myös lukuisat eläimet.**

Karnaistenkorven metsät ovat tärkeä osa Lohjan ja koko Uudenmaan ekologista verkostoa. Laajat metsäalueet ja näitä yhdistävät metsäiset käytävät muodostavat ekologisen verkoston rungon. Toimiva ja kytkeytynyt ekologinen verkosto edistää luonnon monimuotoisuutta, kun lajeilla on mahdollisuus levittäytyä alueilta toisille uusia elinympäristöjä etsiessään.

Karnaistenkorvenkin poikki monet lajit pääsevät kulkemaan lännestä itään.

Ekologista verkostoa uhkaa monin paikoin pirstoutuminen esimerkiksi autoteiden ja rakentamisen takia. Tämän vuoksi Karnaistenkorven kaltaiset laajat metsäalueet ja niitä yhdistävät ekologiset yhteydet tulee turvata.

**Karnaistenkorven
luontopolku**

Lue lisää Karnaistenkorvesta!
More information in English.

LOHJA
Järvikaupunki